

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกันชีวิต

หลักการประกันชีวิต และการเสียภัย

คำจำกัดความของการประกันชีวิต ใ้มีผู้ให้คำนิยามไว้มากหลายท่านด้วยกัน เช่น

"การประกันชีวิต คือ สัญญาซึ่งผู้รับประกันภัยตกลงจะไ้เงินจำนวนหนึ่ง ให้แก่ผู้เอาประกันภัยหรือแก่ผู้สืบสิทธิของเขาในเมื่อผู้เอาประกันภัย หรือ ถูกเอาประกันชีวิตไว้โดยตาย หรือยังมีชีวิตอยู่จนถึงเวลาอันใดตกลงตาม กำหนดไว้ และเมื่อผู้เอาประกันภัยตกลงส่ง เบี้ยประกันภัยในการนี้"¹

"การประกันชีวิต คือ วิธีการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งรวมมือกัน และยอมรับผิด ชอบในสวณเฉลี่ยความเค็อครอนเกี่ยวกับรายไ้ที่เกิดขึ้นแก่ครอบครัวของ บุคคลในกลุ่มนั้น"²

"การประกันชีวิต คือ เครื่องมือชนิดหนึ่งที่ช่วยในการลดความเสียภัย อันไม่แน่นอนของบุคคลกลุ่มหนึ่ง เรียกว่า ผู้เอาประกัน โดยการโอนความ เสียภัยนี้ไปให้แก่มุคคละอีกกลุ่มหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับประกัน ซึ่งเสนอที่จะ ยอมรับผิดชอบในความสูญเสียทาง เศรษฐกิจของผู้เอาประกันจากการ เสียภัยนั้น"³

¹ชูเกียรติ ประมวลผล, การประกันชีวิต, พิมพ์ครั้งที่ 8. (สำนักพิมพ์ พัฒนาศึกษาจำกัด, 2524), หน้า 4.

²สุธรรม พงศ์สำราญ, พิงใจ พิงพานิช และ วิรัช ฌ สงขลา, หลักการประกันชีวิต (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 10.

³Irving Pfeffer, Insurance and Economic Theory (Homehood, III: Richard D. Irwin, Inc., 1956), p. 53.

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น การประกันชีวิตเป็นวิธีการชดเชยความสูญเสีย รายได้ทาง เศรษฐกิจให้แก่ผู้เอาประกัน หรือทายาทหากผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญาหรือถึงแก่มรณกรรมก่อนครบกำหนด ดังนั้น การประกันชีวิตจึงเกี่ยวข้องกับบุคคล 3 ประเภท ควบกันคือ

1. ผู้เอาประกัน (Insured) หมายถึง บุคคลที่แสดงความจำนง เข้าร่วมกลุ่ม โดยซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต มีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันตามมูลค่าที่ไ้สัญญาไว้
2. ผู้รับประกัน (Insurer) หมายถึง ผู้รับโอนความเสี่ยงภัยจากผู้เอาประกัน โดยการเก็บรวบรวมเบี้ยประกันเพื่อชดเชยความสูญเสียรายได้ทาง เศรษฐกิจให้แก่ทายาท ในกรณีที่ผู้เอาประกันได้ถึงแก่มรณกรรม หรือจ่ายเงินให้แก่ผู้เอาประกันที่มีชีวิตอยู่จนครบกำหนดเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา
3. ผู้รับประโยชน์ (Beneficiary) หมายถึง ผู้ที่ผู้เอาประกันระบุไว้ในสัญญา ให้เป็นผู้รับเงินจากผู้รับประกัน ในกรณีที่ผู้เอาประกันได้ถึงแก่มรณกรรมก่อนครบกำหนดเวลา

ความหมายของการเสี่ยงภัย ในวิชาการประกันภัยการเสี่ยงภัย หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (chance of loss) ถ้าโอกาสที่จะเกิดความเสียหายมีมากก็กล่าวได้ว่ามีความเสี่ยงภัยในอัตราที่สูง แต่ถาโอกาสที่จะเกิดความเสียหายมีน้อยหรือไม่มีโอกาสเกิดขึ้นเลย ก็เรียกว่ามีความเสี่ยงภัยต่อ หรือไม่มีความเสี่ยงภัย เช่น การที่คนจะถึงแก่มรณกรรมในโรงพยาบาลนค์ และในขณะที่เกิดอัคคีภัย หรือไฟไหม้ ในโรงพยาบาลนค์นั้น ย่อมมีโอกาสดเกิดขึ้นไ้ค่นอย นั่นคือ ความเสี่ยงภัยต่อการมรณกรรมในโรงพยาบาลนค์ในขณะที่เกิดอัคคีภัยมีอัตราค่า โดยสรุปแล้ว การเสี่ยงภัยหรือโอกาสที่จะเกิดความเสียหายนั้นจะแสดงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นเรื่อง เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต
2. เหตุการณ์ในอนาคตนั้นมีความไม่แน่นอน กล่าวคือ อาจะเกิดหรือไม่เกิดขึ้น

ก็ได้

3. เหตุการณ์นั้นหากเกิดขึ้นแล้ว จะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ชีวิตหรือทรัพย์สินของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

วิธีแบ่งประเภทของภัย (Classification of Risk)

บริษัทจะรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้เอาประกัน เพื่อนำมาประเมินและวิเคราะห์ว่าผู้เอาประกันชีวิตนั้น ๆ ควรจัดอยู่ในภัยประเภทใด ถ้าอยู่ในภัยประเภทที่ไม่อาจรับประกันได้ บริษัทจะปฏิเสธการรับประกันรายนั้น แต่การรับประกันได้จะคำนึงถึงการรับประกันในอัตราเบี้ยประกันเท่าใด การประเมินข้อเท็จจริงและการจัดผู้เอาประกันควรอยู่ในภัยประเภทใดนั้น บริษัทจะต้องอาศัยข้อมูลที่สุดของครบถ้วนที่สุด เพื่อช่วยในการประเมินขนาดความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันได้อย่างแม่นยำ หรืออย่างน้อยที่สุดใกล้เคียงความเป็นจริง เพื่อรักษาหลักยุติธรรมและป้องกันมิให้บริษัทขาดทุน

ระบบการวัดความเสี่ยงภัยเพื่อการจัดเข้าประเภทของการรับเสี่ยง จะต้อง

1. สามารถวัดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ขอเอาประกันแต่ละคนได้โดยถูกต้องแม่นยำ ทั้งข้อเท็จจริงที่เป็นไปในทางค่านดีและค่านเสียที่จะกระทบกระเทือนต่อความมีชีวิตรอดอยู่ของผู้นั้น และแสดงออกมาเป็นตัวเลขใด ๆ ที่มีขนาดเท่าใด
2. สามารถประเมินข้อเท็จจริงทั้งปวง เมื่อได้ปฏิบัติตามข้อ 1 แล้ว
3. สามารถแสดงผลออกมาในรูปที่จะรักษาความยุติธรรมแก่ผู้เอาประกัน ในการกำหนดอัตราเบี้ยประกัน
4. จะต้องเป็นวิธีการที่ง่าย และสะดวกในการใช้

ในการวัดขนาดของความเสี่ยงภัยในการรับประกันชีวิตของผู้เอาประกันคนหนึ่ง ๆ บริษัทจะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับประกันชีวิตใช้ดุลยพินิจซึ่งอาศัยจากประสบการณ์และความชำนาญงานเป็นหลักในการพิจารณาภัยจากในคำขอที่กรอกประวัติของผู้เอาประกันพร้อมกับใบตรวจสอบสุขภาพของผู้เอาประกันประกอบกัน เพื่อกำหนดอัตราความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกัน กรณีที่การเสี่ยงภัย

สูง ผู้เอาประกันจะต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเท่าใดขึ้นอยู่กับประเภทของภัย

หลักพื้นฐานของการประกันชีวิต

1. ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Theory)

ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ใด ๆ คืออัตราส่วนระหว่างจำนวนวิธีที่เกิดเหตุการณ์นั้นกับจำนวนวิธีทั้งหมดที่เป็นไปได้ในการทดลองชนิดหนึ่ง เช่น

การทดลองอันหนึ่งมีวิธีเกิดขึ้นทั้งหมดได้ n วิธี

เหตุการณ์ที่เรา สนใจ สมหวัง (success event) เกิดขึ้นได้ S วิธี

ถ้าให้ P แทนความน่าจะเป็น

$$P(\text{success}) = \frac{S}{n}$$

$$P(\text{Failure event}) = \frac{n-S}{n}$$

$$= 1 - \frac{S}{n}$$

$$= 1 - P(\text{success})$$

ดังนั้น $P(\text{success event}) + P(\text{failure event}) = 1$

ตัวอย่าง โยนเหรียญ 1 อัน

จำนวนวิธีที่เป็นไปได้ทั้งหมด 2 วิธี คือ หัวหรือก้อย

$$P(\text{เกิดหัวในการโยนเหรียญ 1 อัน}) = \frac{1}{2}$$

$$P(\text{เกิดก้อยในการโยนเหรียญ 1 อัน}) = \frac{1}{2} \text{ หรืออาจจะเกิดจาก } 1-P(\text{เกิดหัว}) \text{ ก็ได้}$$

สำหรับบริษัทประกันชีวิต อาศัยหลักความน่าจะเป็นไปได้อย่างสถิติ หรืออัตราการสูญเสียชีวิตในอดีตที่ผ่านมาของบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีความเสี่ยงภัยประเภทเดียวกัน นำมาเป็นแนวทางในการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตว่าจะเกิดการสูญเสียชีวิตหรือทุพพลภาพเป็นจำนวน

เท่าใด สำหรับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่บริษัทจะต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้เพื่อสามารถคำนวณจำนวนเงินเบี้ยประกันที่เรียกเก็บ ซึ่งจะต้องมีจำนวนเพียงพอที่จะเป็นเงินทุนเพื่อนำไปชดเชยเมื่อเหตุการณ์หรือความเสียหายที่รับประกันไว้ได้เกิดขึ้นในอนาคต

ตัวอย่าง สมมติว่ามีเด็กเกิดใหม่ 100 คน จากการเผ่าติดตามการอยู่รอดของเด็ก 100 คน ปรากฏว่าเสียชีวิตในระดัต่าง ๆ ดังนี้

<u>อายุเด็กที่เสียชีวิต</u>	<u>จำนวน</u>
0-20	6
20-40	4
40-60	39
60-80	46
80-100	5
	<u>100</u>

การสร้างตารางแบบนี้ในทางสถิติ เรียกว่า การแจกแจงความถี่ของการตายในระดัอายุต่าง ๆ ซึ่งการทำเช่นนี้บ่อย ๆ ครั้ง จะปรากฏว่าการแจกแจงตัวเลขนี้ จะค่าใกล้เคียงกับตัวเลขคงที่ ตัวหนึ่ง การนำตัวเลขแจกแจงความถี่แต่ละระดัอายุมาหารด้วยจำนวนเด็กทั้งหมด ผลที่ได้จะเป็นตารางแจกแจงความน่าจะเป็น

<u>ระดัอายุขณะเสียชีวิต</u>	<u>ความน่าจะเป็นที่เด็กจะตาย ณ ช่วงอายุต่าง ๆ</u>
0-20	$6/100 = .06$
20-40	$4/100 = .04$
40-60	$39/100 = .39$
60-80	$46/100 = .46$
80-100	$5/100 = .05$
	ผลรวม = <u>1.00</u>

การคำนวณ Probability ที่เกี่ยวกับการประกัน จะต้องมื่อตราการเกิด การตายเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น จะต้องมื่อ Mortality table ซึ่งมีค่าต่าง ๆ ที่ สามารถจะคำนวณ Probability และค่าอื่น ๆ ได้

2. กฎวาคายจำนวนมาก (Law of large number) หมายถึงว่ายิ่งผู้เอา ประกันมีจำนวนมากขึ้นเท่าไร ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นก็จะมื่อตราใกล้เคียงกับสถิติที่นำมา คำนวณในการคิดเบี้ยประกัน กล่าวคือความแม่นยำของสถิติที่ได้จากการสังเกตหรือทดลอง ย่อมจะมีมากขึ้น เมื่อข้อมูลที่น่ามาทดลองมีปริมาณมากขึ้น

ตัวอย่าง การปิดตาหยิบลูกแก้วจำนวน 100 ลูก ซึ่งเป็นลูกแก้วสีแดง 50 ลูก และสีน้ำเงิน 50 ลูก ออกจากกล่องทีละลูก โดยลูกแก้วที่หยิบขึ้นมาแล้วจะต้องใส่กลับลงไปอีก ซึ่งจากการ ทดลอง จะพบว่า ในครั้งแรก โอกาสที่จะได้ลูกแก้วสีแดงและสีน้ำเงิน จะมีโอกาสเท่า ๆ กัน คือร้อยละ 50 จากการทดลองหยิบลูกแก้ว 10 ครั้ง และตามทฤษฎีวาคายความน่าจะเป็น ไปได้ ควรจะได้ลูกแก้ว สีแดง 5 ครั้ง และลูกแก้ว สีน้ำเงิน 5 ครั้ง แต่จากข้อเท็จจริง อาจจะไม่เป็นเช่นนั้น กล่าวคือ อาจจะไม่หยิบได้ลูกแก้วสีแดงทั้ง 10 ครั้ง หรือสีน้ำเงินทั้ง 10 ครั้ง หรือสีแดง 7 ครั้ง สีน้ำเงิน 3 ครั้งก็ได้ แต่ถ้าวางยังคงทดลองหยิบลูกแก้วต่อไปเรื่อยๆ เป็น 1,000 ครั้ง หรือ 10,000 ครั้ง หรือ 100,000 ครั้ง จะพบว่าหยิบได้ลูกแก้วสีแดง และสีน้ำเงินมีจำนวนใกล้เคียงกันมากยิ่งขึ้น

สำหรับตัวอย่างทางด้านการประกันชีวิต สมมติว่า โดยเฉลี่ยแล้วในปีหนึ่งจะมี คนตาย 10 คน จากจำนวน 10,000 คน ความอาจเป็นไปได้ คือ $10/10,000$ คน หรือ 0.001 แต่ความจริงความตายที่เกิดขึ้นแต่ละปีอาจแตกต่างกัน เช่น ปีหนึ่ง ๆ มีผู้ถึงแก่ความ ตาย 8 ถึง 12 คน จำนวนความแตกต่างของ 8 ถึง 12 คน คือ 4 เท่ากับจำนวนแตกต่าง จากจำนวนเฉลี่ย ดังนั้น จำนวนของความไม่แน่นอนคือ $4/10,000$ หรือเท่ากับ 0.0004 ถ้ามีผู้เอาประกัน 1 ล้านคน ความอาจเป็นไปได้เกิดขึ้นได้คือ 0.001 หรือจำนวนมรณะ เท่ากับ 1,000 คน เมื่อข้อมูลตัวเลขมีมากขึ้น ความไม่แน่นอนจากการเปลี่ยนแปลงของ ตัวเลขขอยมลดลง เช่น ความเปลี่ยนแปลงของจำนวนที่ตายอาจเป็น 980 ถึง 1,020

หรือเท่ากับ 40 ดังนั้น ความไม่แน่นอนลดลงเหลือ 0.00004 (40/1,000,000) ซึ่งมีจำนวนน้อยกว่า 0.00004 แม้ว่าขนาดแห่งความเป็นไปได้ไม่เปลี่ยนแปลง แต่ขนาดของความไม่แน่นอนลดลง เมื่อข้อมูลตัวเลขที่ใช้ในการทดลองมากขึ้น ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า กฎว่าควยจำนวนมาก จะช่วยลดระดับของความไม่แน่นอน หรือค่าของความไม่แน่นอนให้มีจำนวนลดน้อยลง

นักคณิตศาสตร์ประกันภัย โกวาศัยทฤษฎีแห่งความน่าจะเป็นและกฎว่าควยจำนวนมาก นำมาสร้างตารางมรณะ (Mortality Table) ของคนในแต่ละช่วงอายุต่างๆ ในหนึ่งปี โดยการเก็บรวบรวมตัวเลขการมรณกรรมของคน ในแต่ละช่วงอายุต่างๆ ที่ผ่านมาในอดีต เพื่อนำมาเป็นหลักพื้นฐานในการคำนวณเบี้ยประกันชีวิตที่บริษัท เรียกเก็บจากผู้เอาประกัน

ประวัติความเจริญของการประกันชีวิต

กิจการประกันชีวิตเริ่มขึ้นในประเทศจีน อียิปต์ และอินเดีย มีลักษณะเป็นการก่อตั้งในรูปแบบของสมาคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือในด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ ของสมาชิกในกลุ่มเดียวกันที่ถึงแก่กรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายทางศาสนา เช่น ค่าใช้จ่ายทั่วไปเกี่ยวกับพิธีศพ โดยมีการเรียกเก็บเงินจากสมาชิกเป็นรายเดือน

ต่อมาจึงดำเนินงานในรูปแบบของสมาคม Collegia ยุคนี้การประกันชีวิตได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงไปจากยุคแรก ๆ จนกลายเป็นรากฐานของการประกันชีวิตประการหนึ่ง กล่าวคือได้มีการปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการช่วยเหลือค่าใช้จ่ายทางศาสนาเมื่อเกิดมรณกรรมขึ้น เช่น เงินช่วยเหลือแก่สมาชิกที่เกิดการเจ็บป่วยหรือประสบเคราะห์กรรมต่าง ๆ ทำให้การประกันชีวิตได้รับความนิยมจากประชาชนอย่างแพร่หลาย จนในเวลาต่อมาต้องมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการประกันชีวิตขึ้นบังคับใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีพิพาทระหว่างสมาชิกกับสมาคม โดยมีการบัญญัติไว้ สรุปใจความได้ ดังนี้ บุคคลใดที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม จะต้อง

อ่านข้อความในสัญญาโดยละเอียด และให้เข้าใจตรงแต่เสียก่อน เพื่อมิให้เกิดปัญหา
 ดังกล่าว สมาชิกจะถูกตัดออกจากการเป็นสมาชิกของสมาคมโดยไม่ได้รับการช่วยเหลือใดๆ
 ถ้าหากว่าไม่ชำระเงินค่าบำรุงให้แก่สมาคม หรือสมาคมจะไม่จ่ายเงินช่วยเหลือใด ๆ แก่
 ทายาทของสมาชิกที่ถึงแก่กรรม อันสืบเนื่องมาจากการทำอัศวินนิยาศกรรม

ในตอนต้นศตวรรษที่ 13¹, 2 การประกันชีวิตได้แพร่หลายเข้ามาในทวีปยุโรป
 และมีวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้าจนคล้ายคลึงกับปัจจุบัน เช่น มีการประกันอุบัติเหตุ และ
 การประกันสุขภาพ ในยุคนั้นการติดต่อค้าขายทางเรือได้เจริญก้าวหน้าและมีมากขึ้น การเดินทาง
 ทางค้าขายทางเรือไปยังเมืองต่าง ๆ ต้องใช้เวลานานเป็นแรมปี และต้องเผชิญกับภัยอันตราย
 ต่าง ๆ มากมายทั้งภัยธรรมชาติ และโจรสลัด ทำให้ภัยอันตรายและลูกเรือตลอดจนพ่อค้า
 วาณิชต่าง ๆ ได้รับความเจ็บล้มตาย หรือหายสาบสูญไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้มีการรับประกัน
 ชีวิตกับภัยอันตรายและพ่อค้าวาณิชก่อน โดยทำร่วมกับสัญญาประกันภัยทางทะเล ดังนั้น สัญญา
 ประกันชีวิต จึงมีระยะเวลาเท่ากับเวลาการเดินทางของเรือสินค้า การคิดเบี้ยประกัน
 ก็ใช้การประเมินอย่างหยาบ ๆ จากโอกาสที่จะเกิดภัยขึ้น ทำให้การประกันชีวิตมีลักษณะ
 คล้ายกับการพนัน

ในปี ค.ศ. 1699 ได้มีสมาคมดำเนินการประกันชีวิตให้แก่บรรดาพวกแม่หม้าย
 และเด็กกำพร้า โดยการเก็บรวบรวมเงินไว้เป็นกองทุน และจ่ายให้แก่ผู้รับประโยชน์
 ของสมาชิกที่ถึงแก่กรรมลง ทางสมาคมใช้หลักในการพิจารณารับประกัน เลือกสมาชิกโดย
 คำนึงถึง สุขภาพ อายุ และมีข้อกำหนดไม่รับประกันบุคคลที่มีอาชีพเป็นทหาร ในกรณีที่
 สมาชิกขาดการชำระเงินค่าบำรุงภายใน 7 วัน สมาคมจะถือว่าสัญญาของสมาชิกนั้นขาด
 อายุลง

¹ดูเกียรติ ประมวลผล, การประกันชีวิต, พิมพ์ครั้งที่ 8. (สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา
 จำกัด, 2524)

²ชัยชนะ พยัวิเชียร, "ประวัติความเป็นมาของการประกันภัย" วารสารสำนักงาน
 ประกันภัย ปีที่ 4 มที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2522), หน้า 33.

ประมาณกลางปี ค.ศ. 1700 นักคณิตศาสตร์ชาวอังกฤษ ชื่อ นายเจม คอคคสัน (James Dodson) ได้วางหลักเกณฑ์โดยถือว่า การเสี่ยงภัยในกลุ่มของผู้เอาประกันชีวิตนั้น ควรจะถือการเสี่ยงภัยตามอัตราภาระจึงจะยุติธรรม ดังนั้น นายเจม คอคคสัน จึงได้เริ่มนำสถิติภาระของชาวลอนดอน ระหว่าง ค.ศ. 1728 ถึง ค.ศ. 1750 มาเป็นมาตรฐานในการคำนวณเบี้ยประกันชีวิต โดยได้วางหลักเกณฑ์ในการประกันชีวิต ไว้ดังต่อไปนี้¹

1. การประกันชีวิตทำเป็นแบบสมาชิกสหกรณ์ โดยสมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อสมาชิกเสียชีวิตลง
2. ไม่จำกัด เพศ และวัยของผู้เอาประกัน
3. เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม สมาชิกอื่น ๆ ทั้งหมดมีส่วนเฉลี่ยจ่ายเงินให้แก่ครอบครัวของผู้เสียชีวิต
4. ไม่มีเงินปันผล
5. ผู้มีอาชีพเสี่ยงอันตราย และสตรีที่คลอดบุตร ต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่มพิเศษ
6. ผู้เอาประกันจะเลือกการประกันในแบบรายปี (Annual Term Insurance) หรือแบบตลอดชีพจำกัดเวลา (Limited payment Life Insurance) หรือแบบประกันตลอดชีพไม่จำกัดเวลา (Whole Life Insurance) แบบใดแบบหนึ่งก็ได้

แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ยังไม่ได้นำออกใช้ นายเจม คอคคสัน ก็ได้ถึงแก่กรรมเสียก่อน แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1762 สมาคมประกันภัยแห่งกรุงลอนดอน (The Equitable Assurance Society of London) ได้ทำการจดทะเบียนประกอบธุรกิจประกันชีวิต โดยยึดถือแบบแผนและหลักเกณฑ์ของนายเจม คอคคสัน เป็นแนวทางปฏิบัติ โดยได้มีการออกหนังสือสัญญา (กรมธรรม์) ให้แก่ผู้เอาประกันยึดถือไว้เป็นหลักฐาน

¹ ชัยชนะ พยัฆวิเชียร, "ประวัติความเป็นมาของการประกันภัย" วารสารสำนักงานประกันภัย ปีที่ 4 เล่มที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2522), หน้า 34-35.

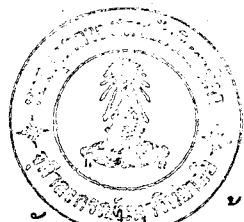
ระบุดอกเงินที่เอาประกันและจำนวนเงินเบี้ยประกันที่คงชำระซึ่งแตกต่างกันตามอายุของผู้เอาประกัน แต่ทั้งนี้มีแบบประกันให้เลือกเพียงแบบเดียว คือ แบบตลอดชีพ (Whole Life)

ในตอนปลายปี ค.ศ. 1790 การประกันชีวิตในประเทศเนเธอร์แลนด์และฝรั่งเศส ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เนื่องจากเป็นการพนันชั้นต่อ และในประเทศอิตาลี ก็ถูกห้ามไม่ให้มีการประกันชีวิตมนุษย์ โดยให้เหตุผลว่า การประกันชีวิตเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เพราะเป็นการเอาชีวิตมนุษย์มาเป็นเดิมพัน นอกจากนี้ในประเทศอื่น ๆ ก็ได้มีการออกกฎหมายห้ามการประกันชีวิตโดยมีเหตุผลเช่นเดียวกัน แต่ในอังกฤษไม่มีกฎหมายห้ามการประกันชีวิต และตลอดรัชสมัยของพระนางเจ้าอลิซาเบทที่ 1 ยอมให้มีการประกันชีวิตกันอย่างเสรี โดยไม่มีการควบคุม ถึงแม้ว่าจะเป็นไปในทำนองการพนันชั้นต่อก็ตาม ทำให้การประกันชีวิตได้รับความนิยมสูงสุดในศตวรรษที่ 18 ต่อมาในปี ค.ศ. 1774 รัฐสภาอังกฤษได้ออกกฎหมายให้สัญญาประกันชีวิตที่ผู้รับประกันชีวิตมิได้มีส่วนได้เสียในชีวิตของผู้ที่เอาประกัน เป็นสัญญาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นผลทำให้สัญญาประกันชีวิตไม่ถือเป็นการพนันชั้นต่ออีกต่อไป

ในปี ค.ศ. 1848 ได้มีบริษัทประกันชีวิตจดทะเบียนเพิ่มขึ้นบริษัทหนึ่ง คือ บริษัท พรูเด็นเชียลประกันภัย จำกัด (Prudential Assurance Co., Ltd.) ได้พยายามปฏิรูปการประกันชีวิตให้ก้าวหน้าขึ้นไปอีก โดยได้มีการว่าจ้างนักคณิตศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญในด้านการประกันชีวิต ตลอดจนนักธุรกิจประกันชีวิตมาร่วมกันปรึกษาหารือ และคำนวณอัตราเบี้ยประกันชีวิต ได้มีการพิจารณาวางเงื่อนไขแบบประกันชีวิตแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากแบบตลอดชีพที่มีอยู่เดิม จนเป็นผลทำให้กิจการประกันชีวิตได้มีการพัฒนาก้าวหน้ามาจนถึงยุคปัจจุบันนี้ โดยมีการกำหนดวางเงื่อนไขต่าง ๆ และมีแบบประกันต่าง ๆ ให้ผู้เอาประกันเลือกมากมายหลายแบบตามความต้องการและความสามารถในการชำระเบี้ยประกันของผู้เอาประกัน

ประเภทของการประกันชีวิต

การพิจารณาประเภทของการประกันชีวิตตามแบบต่าง ๆ ที่แตกต่างกันออกไป

นั้น เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ของผู้เอาประกันแต่ละคน แบบของการประกันชีวิตที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน แยกออกได้เป็นแบบใหญ่ 4 แบบคือ

1. การประกันแบบชั่วระยะเวลา (Term Insurance)
2. การประกันแบบตลอดชีพ (Whole life Insurance)
3. การประกันแบบสะสมทรัพย์ (Endowment Insurance)
4. การประกันแบบเงินคงประจำ (Annuity Insurance)

1. การประกันแบบชั่วระยะเวลา คือสัญญาที่บริษัทจะพึงจ่ายเงินที่เอาประกันให้กับทายาทผู้รับประโยชน์ของผู้เอาประกัน ถ้าหากผู้เอาประกันถึงแก่มรณะกรรมลงภายในกำหนดเวลาที่ตกลงไว้ เช่น 5 ปี 10 ปี 15 ปี หรือ 20 ปี เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว เป็นอันสิ้นสุดสัญญาทั้งสองฝ่าย ไม่มีข้อผูกพันกันอีกต่อไป แมว่าผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่จนครบภายในเวลาก็ตาม ก็จะไม่ได้รับเงินคืน และการคุ้มครองก็จะสิ้นสุดลงแต่ถ้าเกิดมีการเสียชีวิตลงภายในระยะเวลาที่กำหนด บริษัทก็จะชดใช้ให้ทั้งหมดเท่ากับจำนวนทุนประกันตามสัญญา ในต่างประเทศได้มีการกำหนดอายุสูงสุดของผู้เอาประกันถึงอายุ 65 ปี¹ (แต่ในเมืองไทยกำหนดอายุสูงสุดเพียง 55-60 ปี)

ประโยชน์ที่ผู้เอาประกันจะได้รับจากการประกันแบบนี้ ได้แก่

- 1) ชำระเบี้ยประกันต่ำ แต่ให้ความคุ้มครองสูง
- 2) เหมาะสำหรับสร้างความคุ้มครอง ในขณะที่ยังไม่สามารถชำระเบี้ยประกันแบบถาวรที่มีอัตราเบี้ยประกันสูงกว่า เมื่อรายได้สูงขึ้น จึงเปลี่ยนแบบประกันในภายหลัง
- 3) ช่วยในกรณีหัวหน้าครอบครัวมีภาระมาก

¹Dan M. McGill, Life Insurance (revised edition: Illinois: Irwin In. 1967), chapter 3 p. 43.

ลักษณะสำคัญของการประกันชั่วระยะเวลา มี 2 ประการคือ

- 1) สิทธิการต่ออายุสัญญา (Renewability)
- 2) สิทธิขอแปลงสัญญา (Convertibility)

1) สิทธิการต่ออายุสัญญา กำหนดให้ผู้เอาประกันสามารถขอต่ออายุของสัญญาได้ ครั้งหนึ่งไม่เกินกว่าระยะเวลาของสัญญาเดิม เช่น สัญญาประกันชั่วคราว อายุ 1 ปี ผู้เอาประกันขอต่อสัญญาออกไปได้ครั้งละ 1 ปี ซึ่งการต่อสัญญานี้เป็นการให้สิทธิพิเศษแก่ผู้เอาประกันในการขอให้สัญญามีผลบังคับยืดยาวออกไปโดยไม่ต้องตรวจสุขภาพใหม่หรือแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้อีกในการต่อสัญญานั้น ทั้งนี้ผู้เอาประกันจะต้องไม่เคยขาดการชำระเบี้ยประกันเลย การขอต่อสัญญานี้ ผู้เอาประกันจะต้องยื่นเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังบริษัทในเวลาใดก่อนที่สัญญาฉบับเดิมจะครบอายุ โดยจะต้องชำระเบี้ยประกันเพิ่มทุกครั้งทีขอต่ออายุสัญญา ทั้งนี้เนื่องจากเบี้ยประกันชีวิตแบบนี้ คำนวณจากค่าต้นทุนแห่งการประกันตามอายุของผู้เอาประกันในขณะนั้น และอัตราภาระสูง เมื่อมีวัยมากขึ้น การเสียเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นนี้จะเป็นการบังคับทางอ้อมให้ผู้เอาประกันระงับการขอต่อสัญญาเมื่อเบี้ยประกันมีจำนวนสูงขึ้นจนผู้เอาประกันไม่สามารถจะชำระเบี้ยประกันต่อไปได้

2) สิทธิขอแปลงสัญญา สัญญาการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาส่วนมากให้สิทธิผู้เอาประกันที่จะขอแปลงสัญญาไปเป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองถาวรแบบอื่นได้ โดยผู้เอาประกันไม่ต้องแสดงคุณสมบัติที่จะเอาประกันได้ เพราะผู้เอาประกันบางคนหลังจากที่ได้อาประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลาบางระยะเวลาหนึ่งแล้ว กลายเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะทำประกันชีวิตแบบอื่น แต่ยังคงต้องการความคุ้มครองจากการประกันชีวิตอยู่ ดังนั้น แทนที่จะขอต่ออายุสัญญาแบบชั่วคราวไปเรื่อย ๆ ซึ่งผู้เอาประกันจะได้รับความคุ้มครองไปจนถึงอายุ 60 หรือ 65 ปีเท่านั้น จึงควรรีขอแปลงเป็นสัญญาแบบถาวร เพื่อให้ความคุ้มครองตลอดไปจนมรณะ หรือผู้เอาประกันที่มีความประสงค์หรือต้องการความคุ้มครองแบบถาวรมาแต่แรก แต่ไม่สามารถชำระเบี้ยประกันที่มีอัตราสูงได้ จึงทำการประกันแบบชั่วคราวไปพลางก่อน จนเมื่อสามารถชำระเบี้ยประกันได้จึงขอแปลงสัญญาเป็นถาวรแบบอื่น

2. การประกันแบบตลอดชีพ (Whole life Insurance)

คือการประกันตลอดช่วงอายุของผู้เอาประกัน โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้เอาประกันจะมรณกรรมเมื่อใด โดยมีกำหนดระยะเวลาชำระเบี้ยประกันที่แน่นอน หรือมีกำหนดชำระเบี้ยประกันตลอดไป การประกันแบบนี้ให้ความคุ้มครองสูงโดยชำระเบี้ยประกันที่แน่นอนหนักถึงการสร้างความคุ้มครองมากกว่าการลงทุน กล่าวคือ เป็นสัญญาซึ่งบริษัทประกันชีวิต สัญญาว่าจะจ่ายเงินตามจำนวนที่เอาประกันไว้ เมื่อผู้เอาประกันถึงแก่ความตาย

การประกันแบบนี้สามารถจำแนกออกตามวิธีการจ่ายเบี้ยประกัน ดังนี้

- 1) การประกันแบบตลอดชีพ ชำระเบี้ยประกันตลอดชีพ (Ordinary Life Insurance)¹ การประกันแบบนี้ ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันไปจนตลอดอายุของสัญญา หรือจนกว่าผู้เอาประกันถึงแก่กรรม
- 2) แบบตลอดชีพจำกัดระยะเวลาชำระเบี้ยประกัน (Limited Payment Life Insurance) ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกัน เฉพาะในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งสั้นกว่าระยะเวลาของสัญญา การประกันแบบนี้มีข้อดีที่ว่า ผู้เอาประกันไม่ต้องรับภาระส่งเบี้ยประกันตลอดชีวิต เมื่อชำระเบี้ยประกันถึงระยะที่กำหนดไว้แล้วก็ยุติได้โดยยังคงได้รับความคุ้มครองเต็มตามกรมธรรม์ แต่เบี้ยประกันประเภทนี้จะแพงกว่าเบี้ยประกันประเภทแรก
- 3) แบบตลอดชีพชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว (Single Premium) ผู้เอาประกันชำระเบี้ยประกันครั้งเดียว แต่ได้รับความคุ้มครองจนถึงระยะเวลาของสัญญา

ข้อสังเกตในการทำประกันตลอดชีพในประเทศไทยปัจจุบัน

¹ สุธรรม พงศ์สำราญ, พิงใจ พิงพานิช และ วิรัช ฃ สงขลา, หลักการประกันชีวิต (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.)

1) ตลาดในประเทศไทยปัจจุบันนี้มีบุคคลทั่ว ๆ ไปทำน้อยมาก เนื่องจากผู้เอาประกันรู้สึกว่าการจ่ายเบี้ยประกันไม่มีกำหนด และตัวผู้เอาประกันจะไม่ได้รับเงินนั้น เพราะบริษัทจะจ่ายให้กรณีผู้เอาประกันเสียชีวิต

2) ปัจจุบันบริษัทประกันภัยไต่พยายามออกแบบประกันใหม่ในรูปแบบที่มีโบนัสพิเศษเพื่อจูงใจผู้เอาประกัน กล่าวคือ กำหนดไว้ในทุกปี บริษัทจะชำระเงินทอนบางส่วนเป็นเปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน ตัวอย่าง การประกันตลอดชีพแบบหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในประเทศไทยขณะนี้ มีลักษณะพิเศษกว่าแบบตลอดชีพธรรมดา คือผู้เอาประกันจะได้รับเงินบำนาญทุก ๆ 5 ปี ครั้งละ 15 เปอร์เซ็นต์ของทุนประกันไปตลอดกราบเท่าที่มีชีวิตอยู่และเมื่อมรณกรรมทายาทจะได้รับเงินสินไหมทดแทนเต็มจำนวนทุนประกัน

ประโยชน์ของการประกันแบบตลอดชีพ

- 1) ให้ประโยชน์แก่ผู้ที่อยู่ในอุปการะ ซึ่งต้องอาศัยรายได้จากหัวหน้าครอบครัว
- 2) ผู้ที่อยู่ในวัยฉกรรจ์ที่มีรายได้เพียงพอแล้ว เมื่อตกลงทำประกันก็จะชำระเบี้ยประกันน้อย เมื่อมีอันเป็นไปจะมีทรัพย์สินใหญ่ที่อยู่ข้างหลัง
- 3) การประกันแบบนี้ช่วยปहुทางใหญ่เอาประกัน ซึ่งอาจเปลี่ยนเป็นการประกันชีวิตแบบอื่นได้
- 4) ให้ความคุ้มครองระยะเวลายาว

3. การประกันแบบสะสมทรัพย์ (Endowment Life Insurance)

เป็นสัญญาประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิต (ผู้รับประกัน) ให้สัญญาไว้ว่าถ้าผู้เอาประกันชีวิตตายภายในกำหนดระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ บริษัทจะจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้รับประโยชน์เท่ากับวงเงินที่หาประกันชีวิต หรือถ้าผู้เอาประกันชีวิตยังมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดระยะเวลาในสัญญาดังกล่าว บริษัทก็จะจ่ายเงินเท่ากับวงเงินประกันชีวิตเช่นเดียวกันให้ผู้เอาประกัน การประกันแบบนี้ผู้เอาประกันจะต้องเสียเบี้ยประกันสูงกว่าแบบอื่น ๆ เพราะว่าไม่ว่าผู้เอาประกันจะมรณกรรมหรือมีชีวิตรอดอยู่จนครบสัญญา ผู้รับประกันจะต้อง

จ่ายเงินประกันให้

การประกันแบบสะสมทรัพย์ สามารถแบ่งตามลักษณะวันครบอายุของกรมธรรม์ (Maturity Date) ได้ 2 ประเภท คือ

- 1) สัญญาที่ครบอายุ เมื่อผู้เอาประกันมีอายุที่กำหนดไว้ เช่น 55 ปี 60 ปี 65 ปี ปกติระยะเวลาของสัญญาจะเป็นระยะเวลาตั้งแต่วันเริ่มประกันจนกระทั่งผู้เอาประกันเกษียณอายุ ดังนั้น ประโยชน์ของการประกันแบบนี้ คือผู้เอาประกันจะได้สะสมเงินไว้เพื่อใช้จ่ายยามชรา
- 2) สัญญาที่ครบอายุเมื่อสิ้นจำนวนปีที่กำหนดไว้ เช่น 10 ปี 20 ปี 30 ปี ปกติผู้เอาประกันมักมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการบางอย่าง เช่น สะสมทรัพย์ไว้เพื่อเป็นทุนการศึกษาของบุตร เป็นต้น

ประเภทของการประกันแบบสะสมทรัพย์

การประกันแบบสะสมทรัพย์ในปัจจุบันนี้ ได้มีวิวัฒนาการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เอาประกันอยู่เสมอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) สะสมทรัพย์ธรรมดา (Ordinary Life Endowment) อาจมีรายละเอียดย่อยแตกต่างกันไป เช่น

1.1 การประกันแบบสะสมทรัพย์วิคูม (Double Life Endowment) การประกันชีวิตแบบนี้ เบี้ยประกันค่อนข้างสูงกว่าแบบสะสมทรัพย์ธรรมดา ในกรณีผู้เอาประกันมรณกรรมในระยะเวลาประกัน บริษัทจะจ่ายให้เท่ากับจำนวนทุนประกัน แต่ถ้ามชีวิตรอดถึงระยะเวลาประกัน บริษัทจะจ่ายให้จำนวนสอง เท่าของทุนประกัน

1.2 การประกันแบบสะสมทรัพย์ร่วม (Joint Endowment) หมายถึงการประกันที่ผู้เอาประกันมากกว่าหนึ่งคนขึ้นไป ซึ่งเหมาะกับครอบครัวที่มีรายได้ทั้งสองคน (เช่น สามี ภรรยา) จำนวนทุนประกันสูง หรือการประกันแบบนี้เหมาะกับหุ้นส่วน โดยเมื่อคนใดคนหนึ่งประกันรวมเสียชีวิตลง ผู้ที่อยู่จะเป็นผู้รับผลประโยชน์เท่าทุนประกันที่ประกันไว้ ปัจจุบันแบบประกันนี้ไม่ค่อยนิยม และไม่ค่อยจะมีการขายแล้ว

1.3 การประกันแบบสะสมทรัพย์เพื่ออนาคตของเยาวชน(Children's Defered Endowment) หมายถึงการประกันแบบสะสมทรัพย์ที่มุ่งให้ชีวิตของ เยาวชน เป็นผู้รับประโยชน์ การคำนวณอายุจึงไม่คำนึงถึงอายุของผู้ปกครอง หรือผู้ส่ง เบี้ยประกัน แต่ใช้หลักเกณฑ์เยาวชนเป็นหลัก ดังนี้

- ก. เมื่อผู้เยาว์ เป็นผู้เอาประกัน จึงต้องตรวจสอบสุขภาพผู้เยาว์
- ข. ค่าเบี้ยประกันต่ำ เนื่องจากผู้เยาว์อายุยังน้อย ถือเป็น การผ่อนคลายภาระผู้ปกครอง
- ค. เหมาะสำหรับผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยแล้ว ยังมีเงินเหลือไม่มากนัก ซึ่งอาจมีบุตรหลายคน จึงตกลงทำการประกันแบบนี้ เพื่อไม่ต้องห่วงอนาคตเด็ก ซึ่งเป็นการดีและปลอดภัยต่ออนาคตเด็ก
- ง. สำหรับเยาวชนเองมีประโยชน์ เพราะหาบริษัทสามารถช่วยค่านักการศึกษา เมื่อเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็สามารถใช้บริการของบริษัทได้เต็มที่

2) การประกันแบบสะสมทรัพย์พิเศษ(Modified Endowment)

คือการประกันแบบสะสมทรัพย์ โดยมีเงื่อนไขพิเศษกำหนด เช่น ผู้รับประกันอาจให้สัญญาว่าจะทยอยจ่ายเงินครบกำหนดทุก 5 ปี เมื่อทำประกันมา 5 ปี ผู้เอาประกันจะได้เงินคืนเป็นจำนวน 10 เปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน ใน 5 ปีต่อมาจะได้ 20 เปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน อีก 5 ปีต่อมาจะได้ 20 เปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน และเมื่อผู้เอาประกันมีชีวิตอยู่รอดจนครบกำหนดสัญญา จะได้ 50 เปอร์เซ็นต์ของทุนประกัน ส่วนผลประโยชน์เมื่อมรณะนั้นคงเดิม ผู้รับประกันจะจ่ายเงินประกันให้ผู้รับประโยชน์ตามสัญญาที่ประกันไว้ อัตราเบี้ยประกันของการประกันแบบนี้จะสูงกว่าแบบสะสมทรัพย์ธรรมดา เพราะมีการคืนเงินเร็วกว่า

4. การประกันเงินไต่ประจำ (Annuity Insurance)¹ คือการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตให้สัญญาว่าจะจ่ายเงินไต่เป็นประจำ ให้กับผู้เอาประกันนับแต่วันที่ที่ระบุในสัญญาจนตลอดชีวิต หรือชั่วระยะเวลาหนึ่ง การจ่ายเงินไต่ประจำ อาจจ่ายเป็นรายปี รายครึ่งปี หรือรายเดือนก็ได้ แต่โดยปกติจ่ายเป็นรายเดือน

การประกันแบบเงินไต่ประจำนี้ บางคนอาจถือว่าไม่ใช่เป็นการประกันชีวิต เพราะไม่เป็นการจ่ายเงินเพื่อความมรณะ แต่เพื่ออยู่รอด อย่างไรก็ตาม การประกันแบบนี้ก็ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประกันชีวิต เพราะเป็นไปตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 20 หมวดที่ 3 ว่าด้วยการประกันชีวิตแสดงไว้ชัดเจน 2 มาตรา คือ

มาตรา 889 บัญญัติว่า "ในสัญญาประกันชีวิตนั้น การใช้จำนวนเงินยอมอาศัยความทรงชีพ หรือมรณะของบุคคลคนหนึ่ง"

มาตรา 890 บัญญัติว่า "จำนวนเงินอันจะพึงใช้หนี้จะชำระเป็นเงินจำนวนเดียว หรือรายปีก็ได้ สุดแล้วแต่จะตกลงกันระหว่างคู่สัญญา" คำว่า ทรงชีพตามกฎหมาย คือการมีชีวิตอยู่ และเงินที่บริษัทจะจ่ายให้กรณีนี้ เพื่อเป็นรายได้ในการดำรงชีพของผู้เอาประกัน ซึ่งเรียกว่า เงินรายปี อันเป็นรายได้ประจำจากบริษัทแก่ผู้เอาประกันตราบเท่าที่มีชีวิตอยู่

แบบประกันนี้มีขึ้น เนื่องจากเกรงว่าความมรณะจะเกิดขึ้นช้า อันจะทำให้เกิดปัญหายุ่งยากในการดำรงชีพ เพราะถ้ามีชีวิตอยู่หลังจากที่หมดความสามารถในการหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพแล้ว ต้องกลายเป็นบุคคลที่พึ่งพาอาศัยผู้อื่น หน้าที่ของสามี นอกจากสร้างความมั่นคงให้แก่บุตรภรรยาแล้ว ยังต้องสร้างความมั่นคงแก่ตัวเองอีกด้วยโดยการสะสมเงินไว้เพื่อเป็นรายได้ในอนาคต

ปรัชญาของการประกันแบบเงินไต่ประจำ

ชีวิตของคนไม่สามารถที่จะกำหนดหรือคาดคะเนได้ว่า ใครจะมีชีวิตยืนยาวนาน

¹ Davis W. Gregg and Vane B Lucas, "Life and Health Insurance Handbook, p. 30.

เท่าใดหรือจะมรณะเมื่อใด ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความไม่แน่นอนและความกลัวที่ว่า เมื่อตนเองมีอายุยาวนานไป จะก่อให้เกิดภาระเดือรอนที่ตึงตังพาดำสัษยผู้อื่น ถ้าหากไม่มีเงินของตัวเองเพื่อยังชีพในวัยชรา ดังนั้น ในขณะที่ยังสามารถหารายได้ จะก่อสร้างความมั่นคงไว้เพื่อเป็นหลักค้ำจุนตน เมื่อหมดความสามารถที่จะทำงานได้ ยิ่งปัจจุบันนี้วงการแพทย์เจริญความ เป็นอยู่จนถึงวัยชราที่มีจำนวนมาก จากสถิติตามตารางแสดงการมรณะ (Mortality Table)¹ ของชีวิตชาวตะวันตก (ในทวีปเอเชีย) คนจำนวน 1,000,000 คน มีโอกาสก้าวสู่วัยชราถึง 603,303 คน หรือ 60.33 เปอร์เซ็นต์ แสดงว่าคนที่เสียชีวิตก่อนอายุ 60 ปี หรือคนที่ประสบภัยอายุสั้นมีจำนวนเพียง 39.37 เปอร์เซ็นต์ จะเห็นได้ว่า คนส่วนใหญ่มีโอกาสก้าวสู่วัยชรามาก

ในจำนวนคนที่ก้าวสู่วัยชรา ตามสถิติของสังคมไทย พบว่าข้าราชการมีโอกาสได้รับบำนาญตามระเบียบข้าราชการมีเพียง 1.5 เปอร์เซ็นต์ อีก 98.5 เปอร์เซ็นต์ เป็นผู้ที่ไม่ได้รับบำนาญ และต้องวางโครงการบำนาญของตัวเอง อันนี้ เป็นเหตุให้มีการประกันแบบบำนาญขึ้น

สัญญาการประกันแบบนี้ เป็นสัญญาเพื่อจัดรายได้อประจำแก่ผู้เอาประกัน ทั้งนี้การจ่ายเงินผลประโยชน์จะเริ่มเมื่อถึงระยะเวลาหนึ่งที่กำหนดไว้ เช่น ให้บริษัทเริ่มจ่ายเมื่อผู้เอาประกันอายุครบ 60 ปี หรือเมื่อมีเหตุการณ์อันหนึ่งดังที่ระบุไว้ในสัญญา เช่น กำหนดให้บริษัทเริ่มจ่ายเงินให้เมื่อผู้เอาประกันทุพพลภาพหรือเจ็บไข้ได้ป่วย เพราะผู้เอาประกันยอมไม่มีความสามารถที่จะจ่ายเบี้ยประกันต่อไปจนครบกำหนด และบริษัทก็กระทำเพื่อธักจูงใจและเป็นการช่วยเหลือผู้เอาประกันด้วย

ประเภทของการประกันแบบเงินได้ประจำ แยกตามประเภทของการจ่ายเงิน

¹สุพรรณ พงศ์สำราญ, พึงใจ พึงพานิช และ วิรัช ฌ สงขลา, หลักการประกันชีวิต (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 98.

ออกได้ 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1) เงินไต่ประจำจ่ายทันที (Immediate Annuity Payment) การประกันแบบนี้ผู้เอาประกันจะทองชำระเบี้ยประกันเป็นเงินก้อนใหญ่โดยชำระครบจำนวนภายในงวดเดียวให้เสร็จสิ้น (Single premium) แล้วบริษัทจะจ่ายเงินไต่ประจำงวดแรกให้แก่ผู้เอาประกันทันทีที่ครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในสัญญาว่าจะจ่ายเป็นรายปี รายเดือน เช่น ถาคกลงกันในสัญญาว่าจะจ่ายเป็นรายเดือน หรือรายปี บริษัทก็จะจ่ายเงินงวดแรกใหญ่เอาประกันทันทีเมื่อสิ้น 1 เดือน หรือ 1 ปี นับแต่วันที่สัญญามีผลบังคับ แล้วแต่กรณี แต่เหตุการณ์ของการชำระเบี้ยประกันแบบงวดเดียวเต็มจำนวนและครั้งเดียว ไม่มีใครทำกันจึงมักเป็นอยู่ในทฤษฎีเท่านั้น เพราะจะหาผู้ที่โชคก็มีโอกาสได้ลาภเงินก้อนใหญ่จากการเสี่ยงโชคนั้นน้อยมาก เช่น โอกาสของการถูกลอตเตอรี่รางวัลที่ 1 มีน้อย ถ้าหากผู้ที่ถูกไม่คิดจะเก็บเงินไว้กับตนเอง เพราะเห็นว่าไม่ปลอดภัยแล้ว อาจนำมาซื้อประกันบำนาญชำระทันทีครั้งเดียว เพื่อให้บริษัทประกันจ่ายเงินให้ทุกเดือน หรือทุก ๆ ปี ตามแต่จะตกลง ดังนั้น ปัจจุบันจึงไม่นิยมแบบประกันนี้

2) เงินไต่ประจำแบบไม่จ่ายทันที (Deferred Annuity) คือการที่ผู้เอาประกันจะจ่ายเบี้ยประกันงวดเดียวเต็มจำนวนเลย (Single Premium) ในวันที่เขาทำสัญญาหรือชำระเบี้ยประกันเป็นรายงวดในอัตราคงที่ จนถึงวันที่บริษัทสัญญาจะจ่ายเงินไต่ประจำงวดแรกให้การประกันแบบนี้ช่วยให้บริษัทมีเวลาที่จะนำเบี้ยประกันไปลงทุนหาคอกผล ผู้เอาประกันจึงเสียเบี้ยประกันทั้งสิ้นน้อยกว่าการประกันแบบเงินไต่ประจำจ่ายทันที ตัวอย่าง เช่น ผู้เอาประกันทำสัญญาซื้อเบี้ยประกันเมื่ออายุ 30 ปี และบริษัทจะเริ่มจ่ายเงินไต่ประจำให้เมื่อผู้เอาประกันอายุ 60 ปี เป็นต้น ฉะนั้นผู้เอาประกันจะชำระเบี้ยประกันให้ครบถ้วนเสียในวันที่เขาทำสัญญาเมื่ออายุ 30 ปี หรือจะชำระเป็นงวด ๆ ในแบบเบี้ยประกันอัตราคงที่จนถึงอายุ 60 ปีก็ได้ ในระหว่างนั้น บริษัทจะได้นำเบี้ยประกันไปลงทุนเพื่อนำคอกผลมาสะสมเพิ่มจำนวนเบี้ยประกันที่ผู้เอาประกันไต่ชำระมาแล้ว มีจำนวนพอเพียงที่บริษัทจะจ่ายเงินไต่ประจำแก่ผู้เอาประกันในอนาคต แต่ในเวลา

(นายจ้าง) การออกกรมขรรณฉบับเดียวเพื่อคุ้มครองหลาย ๆ คน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย
ได้ดี การชำระเบี้ยประกันชีวิตหมู่ อาจกระทำโดยนายจ้างเป็นผู้ชำระเบี้ยประกันแต่ผู้เดียว
(Non-Contributory Plan) หรือลูกจ้างมีส่วนร่วมในการจ่ายเบี้ยประกัน (Contributory
Plan)

ประโยชน์ของการประกันชีวิตหมู่

กรณีลูกจ้าง

1. ช่วยให้ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองจากการประกัน โดยที่เสียเบี้ยประกัน
ถูกกว่าธรรมดา
2. เป็นหลักประกันของผู้ที่อยู่ในอุปการะของลูกจ้าง ในเวลาที่ลูกจ้างคน
นั้นถึงแก่กรรม
3. การที่บริษัทประกันชีวิตไม่เข้มงวดตรวจสอบสุขภาพ หรือคุณสมบัติของลูกจ้าง
ที่เขาประกันนั้นทำให้ลูกจ้าง (ผู้เอาประกันภัย) บางคนสามารถเอาประกันได้ โดยที่ตัวลูก
จ้างผู้นั้นไปทำประกันชีวิตตามลำพังแล้ว เขาอาจทำไม่ได้

กรณีนายจ้าง

1. ดึงดูดคนงานที่มีสมรรถภาพดี เข้าร่วมทำงาน และลดการลาออกจากงาน
ของลูกจ้าง
2. ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง
3. ช่วยลดความกังวลใจของลูกจ้าง ในการจัดให้มีรายได้อันครอบคลุมครวั
ทำให้คนงานเอาใจใส่ทำงานได้ดีขึ้น

การประกันชีวิตแบบอุตสาหกรรม (Industrial Life Insurance) เหมาะ
สำหรับผู้ที่มียรายได้น้อย

ลักษณะทั่วไปของแบบประกันนี้

1. พუნประกันค่า ไม่มีการตรวจสอบสุขภาพ
2. กำหนดการจ่ายเบี้ยประกันเป็นรายสัปดาห์ หรือรายเดือน จำนวนเงินเอาประกันนั้น กำหนดโดยพิจารณาจำนวนความสามารถในการชำระเบี้ยประกันของผู้เอาประกันมากกว่าจำนวนความต้องการ ดังเช่น การประกันชีวิตแบบธรรมดา
3. บริษัทส่งตัวแทนไปเก็บเบี้ยประกันถึงที่บ้านหรือที่ทำงานของผู้เอาประกัน